

legfeljebb annyi eltérés lesz, hogy az egyik ágba más fajok vérekből is oltatnak be olyan tulajdonok, melyek nem az őstől származnak.

Egészen külön, sajátlagos északamerikai eredetiséget abban a költőben se keressünk, a kit, mint a magyar közönség régi jó ismerősét, mai számunkban mutatunk be olvasóinknak. Longfellow nem is erőlködik, hogy Amerikából valami vadan-eredetűt szolgáltatson a világ irodalmának, vagy mikor ezt teszi: művészileg kevesebb sikert arat, mint a mennyit tehetsége megbir. Költeményeit olvasva, érezzük a magyar költő szavainak igazságát: „a szép közös kincs.“ Az amerikai vad indiánok történetéből s életéből vett tárgy („Hiawatha“) ugyanazon művészi szabályok és emberi szempontok alá esik a feldolgozó költőnél és az olvasónál, a melyek Homér óta egész a mai napig s talán a világ végeig ugyanazok a költői művészetben, s ha ezektől eltér: csak a különösség, furcsaság, szokatlanság ingerével, az ismeretlenség érdekével feszíti, de nem a művészet hatalmával elégíti ki az olvasó figyelmét. Az az ismertetés, mely az ötvenes évek alatt egyik napi lapunk tárczájában „Hiawathá“-ról megjelent és Csernátónynak ugyanezen költeményből az „Ellenőr“-ben közölt mutatványai („A békepipa“ stb.) még csak érdeklődést nem költöttek; míg Longfellow kisebb műveit mindig rokonszenvvel fogadta a magyar közönség, s némely verse két-három fordításban is megjelent nyelvünkön. * A mint Ács Zsigmond megkezdte Longfellow versei fordítását: nem sokára követte őt Greguss Gyula, Szász Károly, Tolnai Lévay, Thaly Kálmán, Szász Béla, Lőrinczy (Lehr) Zsigmond s még néhányan, úgy hogy Longfellow kisebb költeményeiből a szebbek jóformán le vannak fordítva nyelvünkre, s ha ezeket összegyűjtjük: meg lehetőséget előtünk állna, mint lyrikus, az amerikai legnépszerűbb költő, erényeivel és fogatkozásaival. Nyelvünkön olvasható verseinek azonban méltó édesestvérei még szép számmal vannak a költő gyűjteményeiben. Mindezek gyöngéd szívre, nemes és emelkedett lélekre, vallásos kedélyre, tiszta és világos gondolkodásra, mozgékony, de finom képzelemre mutatnak s inkább megráznak, mint elragadnak, inkább fölemelnek, mint megráznak. Az angol családapa, a vallásos érzésű ember, a világrend ellen nem zúgóldó, sőt benne megnyugvó philosoph, a keresztyénség multját kegyeletesen tisztelő s jövőjében hittel biztos, az európai művelődés összes anyagát felölelni kész és fogékony szellem, mind benne van e csaknem hetven éves költő munkásságában. Előadómódja egyszerű és igénytelen, természetes és könyved, erőltetést, mesterkedtséget nem tűr, vagy ha megkísérelti: nem esik kezére s költeménye száraz lesz és hidegen hagy. Anyagot, eszmét, érzést, hangulatot, gyakran merít a bibliából, de az új-szövetség egésztelvény és olvadáknó szelleme inkább vonzza, mint az ó-szövetség harszot, bosszút, átkot, halált lehelő lapjai; a minthogy Longfellow általában is inkább a lágyiság, mint az erő, inkább a béke, mint a harc költője. Nagy dolgokat nem próbált sikerrel; drámai költeményei („A

spanyol diák“, „Az arany legenda“) tréfiás, vagy komoly tartalom mellett egyaránt, inkább kellemes időtöltésül, mint művészi gyönyörrel olvashatók s inkább a tanulmány, mint az ihlet gyümölcsei. Mint elbeszélő sem elég szerencsés; bőbeszédű, s a cselekvény fonalt mindjárt-mindjárt elveszti nemesak az olvasó, hanem a költő is. — Drámai és elbeszélő műveiben is a lyrai részek a valóban költőiek s az idyll iránt annyira fogékony, hogy Göthe „Hermann és Dorothea“-jának hatása alatt két elbeszélést írt, („Evangeline“ és „Standish Miles mátkásága“) egyiket szomorubb, a másikat vidám cselekményre. „Az utolsó fogadóbeli elbeszélések“ nem tekinthetők egy költeménynek, mert az a hét ember, a ki ott együtt van (egy gazdaember, diák, spanyol zsidó, egy szicíliai, egy muzsik, theologus és egy költő) mind külön történetet beszél el, melyek nem olvadnak egy cselekvénybe.

Mennyivel többet érnek mindezeknél lyrai költeményei! Ismeretlen világba nem vezet, de meg nem unjuk légkörét s jól érezzük benne magunkat. Egyet-mást ismeret, de felfrissítve, újjászülve. A családias otthon kis világában érezzük magunkat, s a zajos, önző, otthontalan, üzérkedő, rideg hirébe került Amerikának nincs megnyerőbb beszédű szószólója az idegenek előtt, mint Longfellow s az amerikai erkölcsöknek tán még nagyobb becsületére válik, mint az amerikai műérzéknek, hogy Longfellow a legnépszerűbb, legkedvesebb, legolvasottabb költőjök.

Életrajza nagyon röviden összefoglalható a következőkben.

Longfellow (keresztnevei Henrik és Wadsworth) Portlandban (Maine államban) született 1807-ben február 27-kén, tehát most hetvenedik évében jár. 1821-től 1825-ig Brunswick városban a jogot végezte, de azután az irodalmi pályára fordult, s a brunswicki „Bawdoin-college“ nevű iskolában (melyben tanult az európai újabb nyelvek és irodalmak tanári székére hívták meg. De tanári székét csak 1829-ben foglalta el, mert előbb szükségesnek látta beutazni egész Nyugat-Európát (Portugália, Spanyol, Olasz és Franciaország, Nagy-Britannia, Belgium, Hollandia, egész Németország, Dánia, Svéd- és Norvégországok) s bámulatos szorgalommal tökéletesítette magát az európai modern nyelvekben és búvárolta át költői irodalmát e népeknek. Ez utazásokat még kétszer ismételte Longfellow, miután az észak-amerikai Cambridge városnak (Massachusetts-államban) „Harvard-college“ nevű egyetemében, 1835-ben ugyanazon tanári székre hivatott meg. Itt 1854-ig volt tanár s ekkor, mint vagonos ember vonult a magánéletbe s egy történelmileg is nevezetes emlékü házában, maig is Cambridgeben lakik, hol ablakát előtt minden földet megvásárolt egész a Charles folyóig hogy kilátását ne zavarják szembem emelt épületek. Nős és családos ember, a ki ha meglátogatnak tisztelői, csak még nagyobb tiszteletet éreznek iránta. Jósziúságát és nemes lelkét még a szénhordók és utcai hordárok is ismerik s még ezek is olvasák költeményeit.

Egy regényén, néhány novelláján s fentebb elsorolt elbeszélő és drámai költeményein kívül különböző időkben megjelent lyrai versei ilyen, jellemző címek alatt vannak gyűjteményben csoportosítva:

„Az éj hangjai“. „Költemények a rabszolgágról“ (a szegény feketék felszabadítása mellett), „Dalok“. „A tengerparton és a tűzhely mellett“, „Vándormadarak“ stb.

Ha még megemlítjük, hogy mint műfordító oly kitűnő, hogy sok szép költeményt épen úgy, némelyiket pedig még inkább lehet élvezni az ő fordításában, mint eredeti nyelvén; hogy adott is ki egy három kötetes anthológiát „Európa költői és költészete“ czim alatt: akkor egész hasznos életét megismertettük. Az amerikai egyetemek csak nemrég ünnepelték tudósága ötvenedik évfordulóját s az öreg költő „Morituri salutamus“ czimű költeményt bocsátott közre, melynek megjelenése óta azonban (komolyan állítják) egészsége folyvást javul. E hirt egész Észak-Amerika örömmel fogadja, mert, ha szereti, büszke is költőjére s a philadelphiai kiállításon a könyvek osztályában bizonyosan Longfellow művei is azok közzé a kincsek közzé számítatnak, melyeket az észak-amerikai egyesült államok népe legörömelebb mond magáénak.

D. J.

A nap elmúlt.

(Longfellow után angolból.)

A nap elmúlt s a sötétség
Leszáll az éj szárnyirul,
Mint a toll, mely, röpte-közben,
A sas szárnyából lehull.

A falusi mécesek lángja
Eson-ködön pislog át —
És szorongás vesz körül, hogy
Alig bírom már tovább

A bút, vágyat a mit érzek,
Mely nem kinez, bár leköt,
S bánathoz csak ugy hasonlít
Mint az esőhöz a kőd.

Jőjj, olvass egy egyszerű dalt,
Mely a szív mélyén fakadt;
Csillapítsd e zajló érzést
S fűd a napi gondokat.

Nem valami régi mestert,
Multak fennkölt dalnokát,
Kinek messze lépte által-
Zengi az idők csarnokát.

Mert, mint harszi zene, küzdést,
Fáradalmat tár elém:
Éltünk határtalan harszát;
— S ma nyugodni vágyom én.

Olvass valami szerény költőt,
Kinek dala szívből jön,
Mint felhőből nyári zápor.
S szempillák alól a könyv:

Napi munkán eltörődve
A ki éjjele sem pihen,
S esodás dalok zengedelmét
Hallja szíve mélyiben.

Ilyen dalra gond viharja
Csillapulva nyugszik el
S olyan épen mint az áldás
A könyörgés végivel.

Olvass hát e gyűjteményből
Szíved kedvenc énekét,
Kösd a költő dallamához
Édes hangod zengzetét.

S zene tölti be az éjet
S a dappal bánó bajok
Sátrók-szedve ellállanak
Halkan, mint az arabok.

Dömötör János.

ROJTI PALKÓ.

Elbeszélés.

Írta KAZÁR EMIL.

IV.

A gyermek nem fontolgatja tetteit, de már van titkos ösztöne, hogy a mit elkövetett, a fölött benyomásokat is érezzen, vider legyen, meghunyászkodjék, vagy megijedjen.

A végzetes ködobás megijesztette a virgenez gyermeket; ártatlan pajkosságának vége lett, s gyorsan elompolygott szülői szeme előtt, hasonlóan egy kis macskához, melyet a tejes bögre kívánczított szemlégetése közben léptek zaja háborgatott. Meg volt illetőde, a mennyire csak megilletődött lehet egy négy éves fiúcska, ki esnyt követett el, s azt hiteli, hogy azon kívül semmi egyéb nem történt a világon, s még a szomszédok is meg fogják tudni.

Minden gyereknek van egy-egy zugolya a szobában, vagy egy másik zugolya a ház körül, mely a föld hátán előtte a legbiztosabb hely; azt keresi föl, ha akár egy meg nem szokott látogató kezének megcsókolásától akar menekülni, akár nem teljesített kívánságainak óhajtott fontosságot tulajdonítani mindenről lemondást ábrázoló határozott visszavonulása által; akár pedig ha oly események alakultak ez ifju lények zajos életpályáján, melyek kívánatosak teszik rájuk nézve, hogy némely ideig szakítsanak előbbi zajos életükkel, s elzárják magukat bizonyos felnőtt személyektől, kik iránt oly gyanuval viseltetnek, hogy nem épen kedveletes szándék vezérli őket egy kis bizalmas találkozásra.

Károly, ha a szabad ég alatt kívánt oltalmat és menedéket találni, a kertbe vonult, a bodzafák tövébe, hol a füvek és paraj közt volt oly hely, mely az ifju legény gyakori ott időzése következtében nem volt se füvel, se parajjal benőve, s a táborozás jeleit észsze-törödékek, rozsdás és, ismeretlen rendeltetésű többféle szalagdarabok, melyek közül a leghosszabb egy vesszőre volt kötve, továbbá fejét és két lábát vesztett fa-ló tartották fent.

A kedvét vesztett fiatal ur torony-irányban tört e kaszamáta felé, nem nézve se utat, se veteményes ágyakat, hanem mint egy komoly visszavonuló hadtest, letiport és legázolt mindent, mit egy kis cipőbe jutott egy pár lábacska legázolhattott. A helyzethez illő komolysággal bebújt a bodzafa tövébe, s oly vizsgán tekintett onnan szertesztét, mely becsületére vált volna akármelyik hadvezérnek, ki az ellenség meglepetése elől akarja magát biztosítani, akár pedig egy nyugtalanzkodó, de elővigyázatos nyulnak. Némely elmosdó, de értelmükre nézve kivehetetlen hangok eljutottak az udvarról idáig, s igen fokozták az ifju menekülőnek éberségét. Egyszer úgy tetszék, mintha a kertajtó nyikorgott volna, mire a fiatal bujdosó oly határozott előkészülettel szoritotta össze kezecskéit, s puha bütykeit oly gyorsan nyomkodta szeméihez, — közben orrocáján keresztül pisszegő hangokat adva, — hogy ez előkészületek akárkit is meggyőzhettek az urfi elszántságáról, hogy a kellő pillanatban nincs kedve csöndesen maradni.

Azonban a kertajtó nem nyikorgott többé, se pedig oly élőlény, minőnek kö-

zedetere a fiatal legényke a fentebbi előkészületeket tette, nem mutatkozott. Ugy tetszett, hogy Károly visszavonulásának legalább is félsikere attól függött, vajjon lehet-e így időt nyerni, mert a mint e reményteljes stratégista néhány percnyi időt nyert teljes háborítatlanságban, nyugodtan hozzáfogott, hogy ama két lábát és fejét vesztett paripának szentelje minden figyelmét, s miután a fejet is megtalálta, egyetlen gondjának látszott, hogy a paripa és fej közt megkívántó szilárdságot helyre állítsa. De minden kísérlet eredmény nélkül maradt, a mit az ifju belátás is észrevéte, fölkanthozott szalagdarabokkal oly vészött, melyet egy paripa helyettesítésére legalkalmasnak tartott, s kezébe fogva a leghosszabb szalaggal ellátott másik vesszőt, kirobogott várából, nem kis bizonyosságát nyujtva a határozottságnak, melyvel két egyforma vessző közül megkülönböztette, hogy melyik termett paripának, s melyik ostornak.

A mint elvágtatott a paradicsom-bokrok sorai előtt, s bátorító szózatot intézett a gubós mákok csapatjaihoz, és a keserű lapuk egy osztálya felé mutatva, azt mondta, hogy ott az ellenség: ez oly teljes harszias komolysággal történt, mely visszatartatlan emlékeket gerjesztett volna a hadi gyakorlatokra mindenkiében, a ki csak egyszer is látott igazi hadi gyakorlatokat, hivatásuk összes tudatában lavagló és parancsoló generálisokkal.

Az ifju lovag szemlét tartott a kert valamennyi zöldsége, fája és bokra fölött, s meg volt elégedve mindennel, kivéve egy pár kajszin barackzfat, melyek zöld gyümölcséből sehogy sem tudott zsákmányt ejteni, alkalmasint azért, mert a megközelíthető ágak már egy korábbi s a jelenleginél pusztítóbb hadjárat alatt sokat szenvedtek. Így ért a kert hátsó részébe, melyen egy ajtó nyílt, hol a kert alatt elhúzódó árokból az öntözésre vezet szoktak behordani. Néhány ágaskodás után kinyitotta az ajtót, átrobogott a pallón, s künvölt a mezőn, hol libák őriztek, s egy nekikeseredett kötélverő üzte mesterségének azt a különös szokását, mely a legigyekezőbb mestert is folytonosan hátrálni kényszeríti.

E nagy térségnek Károly nekiszárgul-dott, s nem kimélve az ostoresapásokat sem, egyszerre csak nem várt ellenséges csapatok közé jutott.

Nem ismerte-e vajjon a kis libákat nevelő ludak és gúnárok természetét? Nevetséges kérdés! Nem ismerik-e a hadvezérek is az ellenség ama természetét, hogy szeretnek lövöldözni és minden szerrel öldökölni, és mégis hány-szor jutnak az ellenség hatalmába.

A tény az, hogy az ifju lovas katonát egész váratlanul megtámadták a ludak és gúnárok. Igazán különös állatok, mert végtelenül képzelődők s egész az elkeseredettségig viszik azt a hiedelmet, hogy az emberiségnek nincs türelme bevárni, míg azok az apró sárga libák megnőnek, hanem mindenki azokra éheznek, a ki csak feljűk közeledik, s a gúnároknak nincs semmi más rendeltetésük, mint mérges sziszegésekkel és gágogásokkal kényszeríteni mindenkit, hogy az apró libákat felnőni engedjék.

Oly ártatlanul Károly is e megrögzött szándékkal vádoltatva, öntudata fölhabrodott. Kezdetben nagy zavarban volt,

mert látván, hogy a ludak mind feléje nyujtják fejüket, mintha azokat a kis libák helyett kínálják váltásul, hajlandó is volt legalább egy párt elfogadni, s ostorával kijelölte a hozzá legközelebb ért ludnyakat; de a másik pillanatban észrevette, hogy ez az egész csak gonosz modor, melyet a ludak kezdet óta gyakorolván, nagy tökélyre vitték, már egészen természetüké vált, sőt akkor is alkalmazkú, ha barátságosan közelednek a szakajtóban csörgetett mag felé.

A helyzet gyors fölismerése abban nyilvánult, hogy fiatal barátunk futni kezdett, s mert látta, hogy a mi libasereg csak a közelségben van, az valamennyi előre nyujtja nyakát, s mindenik szájából mérgesen sziszegő kigyók nyilatkoznak, tehát annál jobban futott. A míg hallotta a baljóslatu sziszegést, mindig futott. A gúnárok pedig látván, hogy hivatásuk erőlyes gyakorlása nem hasztalan, a futás pedig épen séggel nem az ő hivatásuk, nagy elégyűltéssel összedugták egymásközti fejüket, mintha valamennyien nagyot hallanának, és harsány gágogással cserélték ki megjegyzéseiket a történetek fölött, s aztán kiki még megnyugtatót gágogva az ő apró libáinak, az egyik a felhők felé nézett fél szemével, a másik szárnytollait kezdte végig ráspolozni esőrével, ismét mások vidáman terjesztgették szárnyaikat, mintha tapsolni akarnának a siker fölött; legtöbb azonban a füvet csipkedte, a mi talán a fölhevültég palástolása is lehetett a libázó fiú elámitására, ki a zendülésnek most vevevén nesztét, előtápáskodott egy bokor árnyékából.

Károly végre megállt. Mindent megtett, a mi csak tőle kitelt. Most már futni sem tudott tovább, mert kifáradt. Lihegve tekintett körül, s hogy tisztán láthasson, előbb keze feléje többször megtörülte szemét. Ellenségének fehér csoportjai elég távol maradtak, s ezeket látva, s a történetek élénk izalmától még legkevésbé sem szabadulva, az ifju üldözött rögtön elhatározta, hogy ellenségei kiirtására erőlyesen fel fog szólalni, s ha az apa tán tűzokádó sárkányokkal védetteknek állitná a gúnárokat, akkor ismétli felszólalását a mama előtt, kiről tudta, hogy az ő beavatkozása nélkül is adott már parancsokat e faj pusztítására. És itt e fiatal tyranus elgondolkodott, vajjon a libagégékből mennyit fóg trombitáink alkalmazni, mennyit ismét karikába hajlitva, megszáritni és tengeri szemek által csörgővé tenni; és mily igényeket formálhat majd azok iránt a szakácsné oly ezélből, hogy a szüreti szűrőzsákok varrásához szükséges fonál felgombolyításához használja. Mellesleg tárgyalta azt az eszmét is, hogy az annyira kelendő czikkékből kiket fog részesíteni barátságából és nagylelkűségéből.

Egy egész faj kipusztítása előltti részletes tőprenkedés azonban ellágyította, s könyvek kezdek végig peregni fölhevült orcáján. Arra nézett, honnan jött, a gyümölcsfák bodrai közül kiemelkedő hosszú cserepes tetőre, melynek egyik kéményéből a kiszálló füst vider legedezés közt oszlott szanasztét. Károly sokáig nézett arra felé, aztán a liba-foltokra, melyek a kertek alatt fehérlettek. Ezek által egészen el volt zárva a visszatérés útja. Más irányban is vizsgálta az utat, s látta, hogy mögötte és oldalról kisebb-nagyobb tőcsák terülnek el, azokon túl már egész tavak,

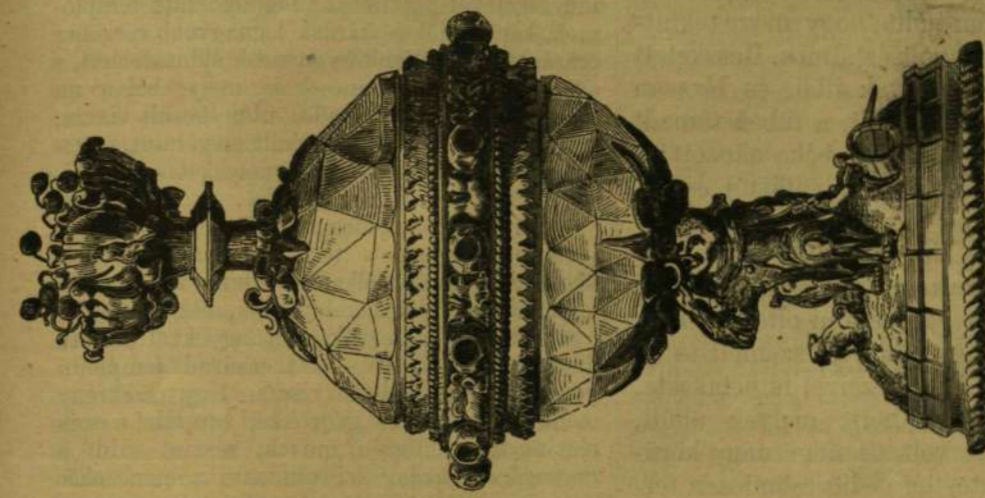
* Az „Excelsior“-t Greguss Gyula, Szász Károly, Tolnai Lajos és Balogh Zoltán, tehát négyen lefordították.

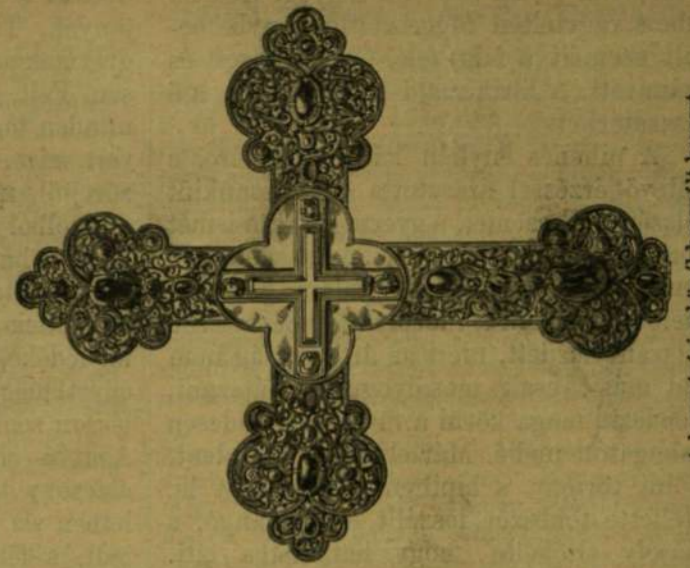
KOLOZSVÁR ÉGÉSE (ápr. 22-én). — Sárdi Istrán rajza.

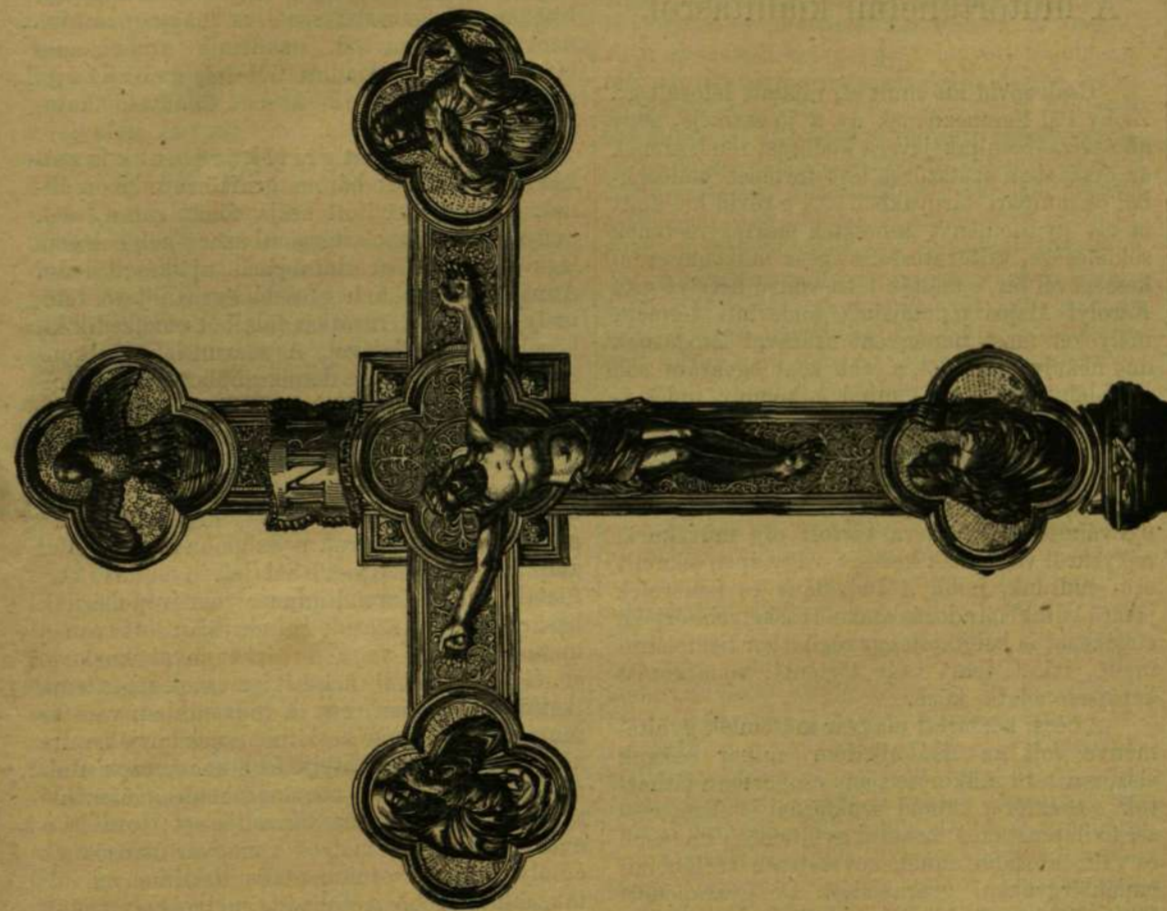
SZEJKE FÜRDŐ UDVARHELYSZÉKEN.

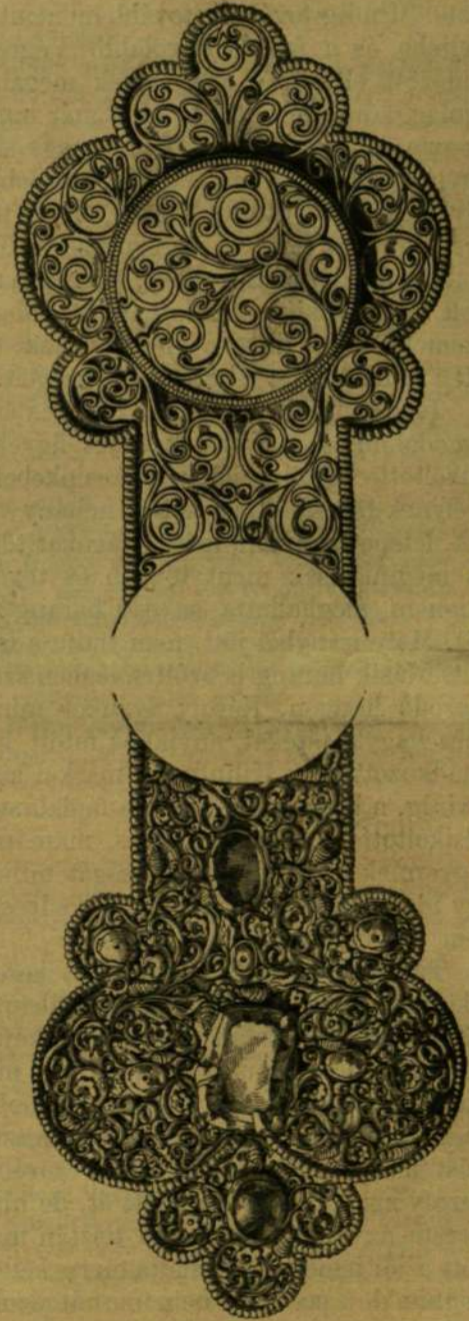
A király fölkenésekor használt ouj kelyhe.

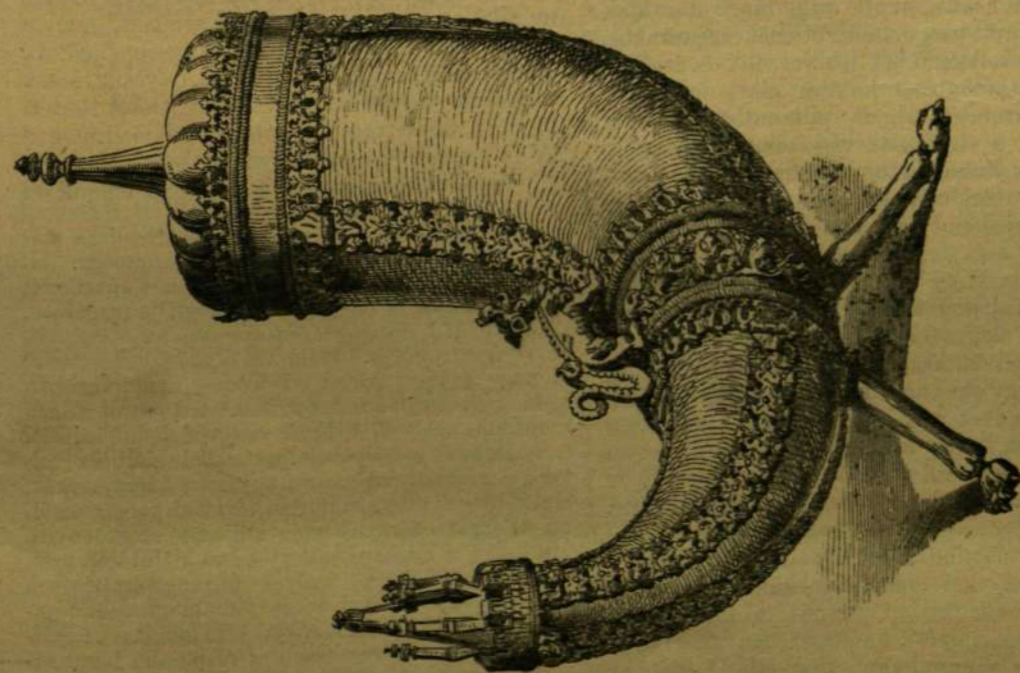
A koronázás esküvő használt kereszt.

Az „apostoli kereszt”.

A kisebb kereszt ágának oldalja és hátlapja. A MŰTÖRTÉNELMI KIÁLLITÁSBÓL: Esztergomi egyházi műkincesek.

Szentelt olajfartó. (Mátyás király ajándéka.)

Esküvő a XV. századból.

gyermekeinek, hol annyi mindenféle állat nem tör életünk, szorgalmunk, reményünk ellen, fogalmunk sem lehet a forró földövi szunyogok, az u. n. mosquitók vagy jankundok (Simulia ornata, pertinax és más Culex-fajok) fájdalmas szurásairól. „Napjainkban — mondja Humboldt Sándor — nem a kis sajkában való hajókázás, nem a vad indiántörzsek, nem a kigyók, krokodilok és jaguárok azok, melyek az Orinoko folyamon való utazást oly borzasztóvá teszik, hanem a — mosquitók.“
Mocsáry Sándor.

Nagy kővekből készült emlékek és sirhalmok.

(Folytatás.)

A dán „Ságák“ból szintén arról értesülünk, hogy a 8-ik században, Sigurd Ring legyőzve nagybátyját, Harald Hildetand királyt a braavallai útközvetben, „holttetemét megmosatta s Harald csataszekerére tette, s egy e célra hányatot halom alá temette. Harald csataméne is leöletett s vele együtt nyergestől eltemették, hogy tetszése szerint, kocsin vagy lóháton mehessen a Wallhallába. Ekkor Ring nagy lakomát tartott, melynek végeztével ajánla jelen volt főembereinek, hogy ékszerüket s fegyvereiket Harald tisztelére vessék a sírgödörbe. Végre a sirhalmot gondosan becsinálták.“

Az ilyenü siremlekek legnagyobb része azonban kétségkívül sokkal régibb. Néhány csakugyan már Homér idejében is réginek s rejtelkednek tartattak. Így Patroklus temetésén, midőn Nestor fiának Antilochusnak, kimutatja a kocsiverseny irányát, így szól:

Carnak.

Az ugynevezett druid-emlékek között a legnagyobb, vagy most már inkább azt mondhatjuk, hogy legnagyobb volt, az abury-i templom Wiltshireben. Stonehenge az igaz ennél ismeretesebb, azonban ez még annál is, eredetileg jöhetett durvább, de sokkal nagyobb templom lehetett; s a mi Stonehenget illeti, erre elégséges okunk van azt hinni, hogy a bronz-korból származik.

A történet előadása szerint, — ha ugyan ily kifejezéssel elnem szabad, — Stonehengét Aurelius Ambrosius építette, a szászok és Hengist által 460 táján áruölög leölt brit törzsfőnök emlékezetére. Giraldus Cambrensis, ki a 12-dik század vége felé irt, — ezt mondja: „Hajdan egy óriások láncajának nevezett igazán bálumatra méltó kőhalom volt Irlandban, melyet azért neveztek így, mivel Afrikának legmesszibb vidékéről óriások hozták Irlandba, s Kildare síkján, Naas várkastélyától nem messze, ép annyi erővel, mint ügyességgel csudalatosképen összerakták; s hasonlóképp felállókat köveket lehet még mai napig is ott látni. Csodára méltó, mikép lehetett annyi nagy követ egy helyre összehozni, s mily mesterséggel bírták őket felállogatni; — s mint lehet más, szint ily nagy köveket, e nagy és magasa nyuló kövek fölé aként elhelyezni, hogy inkább a munkások mestersége, mint az egyenesen álló kövek támogatása folytán látszanak függni a levegőben. Aurelius Ambrosius, a britek királya (a brit történet szerint), rákényszerítte Merlin, hogy e természetfölötti hatalmával a köveket Irlandból Britanniába hordja. És hogy ily nagy áruölögnek ő is valami híres emlékét hagyhasa az utókorra, ugyanazon rendben, a melyben azelőtt állottak, — rakatta le azon helyre, a hol a szászok orgyilkos

Indiai dolmen.

keze által a brit nemzet virága elhullott, — s a hol a béke örve alatt, a birodalom rosszul védett ifjúsága alattomos gyilkossággal leöletett.“

Ezen előadás meszerüségét világos. A nagyobb kövek kétségkívül a szomszédságból való s valóságban a Salisbury síkján szászámra heverő „Sarcenekkel“ tökéletesen azonosak. Azonkívül már maga a Stonehenge név, — ép úgy mint a Stanton Drew, Stennis stb. — en előttem erős bizonyítéknak tünik fel azok ellen, a kik ezen emlékeket ilyen újabb korból származóknak tartják. Közvetlenül szerint Stonehenge függő köveket jelent, sőt ezt már az angol-normann költő Wace is úgy tartja.

Nézetem szerint mind a két hely: Abury, valamint Stonehenge is, templomul használtak. Azonban néhány kö-korról be van bizonyítva, hogy temető volt. Valóságban egy tökéletes temetkezési helyet oly lehetne jellemezni, hogy az földhalommal efedett, s kö-körrel bekerített dolmen. Néh az azonban csak a halom van meg, máskor pedig pusztán a dolmen; — viszont néha egyedül a kö-kör.

A híres carnaki emlékek Bretagneban tizenegy sor, nagyságra s magasságra nézve eléggé különböző, faragtalan kővekből áll; a legnagyobb 22 lábnyira nyúlik ki a földből, néhány pedig egészen kicsiny. Ugy látszik, hogy a kősorok eredetileg több mérföldnyi hosszúra elnyúlhattak, most azonban már igen hízagosak, mivel több helyen félre takarították a köveket, hogy a földet gazdasági célokra jobban föl lehessen használni. Ennélfogva most több részlet egészen külön van válna, azonban soraik iránya úgy összevág, hogy tökéletesen kilátszik belőle egy-kori összekötött voltak.

Bretagneban nagy sirhalmak közül a leg-több kétségkívül a kö-korból való, — ennélfogva hajlandó vagyok Carnakot is e korból származottnak tekinteni.

Oly nagy kőből készült emlékek, mint a melyeket elégséges ok nélkül a druidák építményeinek tartanak, egymástól nagyon távol eső vidékeken találhatók. Moabban De Saulcy durva kősorokat s egyéb emlékeket látott, melyeket a celta dolmenekhez mond hasonlóknak. Oliver hadnagy szintén azt állítja, hogy a hovák Madagaskarban a nyugot-európaiakhoz nagyon hasonló egy szál köveket és kősorokat építenek mind e mai napig. Indiának némely vidékein, különféle oly kömelekkel láthatók, a melyek „az embernek élénken eszébe juttatják azon titokzatos, ismeretlen eredetű, a régészeket oly sok ideig zavarba ejtő, de mégis gyönyörkötődő, néha pedig összeesoposított álló emlékeket, a melyekben szülőföldünk annyira bővelkődik, s a melyek nemcsak itt, hanem Európa minden vidékein, sőt Ázsia nyugoti részeiben is találhatók“. Ferguson még tovább menve erős elmeéllel azt bizonyítja, hogy a „Buddha-építészet Indiában, a Kr. e. harmadik századtól, a Kr. u. hetedik századig, gyakorlatban volt modora után itélve, kiválólag halomszerű, kör-alaku s földfeletti; e szerint az ugynevezett druid építészetnek mind a három főjellemvonása megvan benne.“ Ezen hasonlóság valójában sokkal nagyobb, mintsem esetleges összehasonlításból kimagyarázható lenne, sőt a mi különbség van is közöttök, az sem annyira modorbeli, mint inkább a műveltségi fok különbségéből származó. Így az indiai sirhalmok ámbár néha földből való, de többnyire kőből, mely belül ugyan faragatlan, de kívül vagy faragott kő, vagy téglá, eredetileg pedig, ugy látszik, mindenkor felállogatott kővekből álló körfallal volt körülvéve, — azonban a későbbi időkben ezt sem hagyták önálló jellemvonásuként meg, hanem

pedig fontos események emlékei. Yule ezredes valamely alkalommal azt kérdé egy benszülöttől, nem tudná-e megmondani: van-e valami szőhagyomány összekötve ezen oszlopok egyikével, a melyet „Mausmai“ vagyis „eskü kövnek“ hívnak? „Két falu közt“ így felelt azon ember, „háboru volt, midőn békét kötöttek s megesküdték rá, tanul ez a követ állították fel.“

Ez indiai dolmenek, hogy mennyire hasonlítanak az európaiakhoz, kitészik onnét, ha e két indiai dolmen képét a már közlött dán dolmen s kökörök képével összehasonlítjuk.

Mindazonáltal a nagy kőből készült emlékeknek a világ különböző tájain előforduló hasonlóságára nincs okunk valami nagy súlyt fektetni; mivel akármely gyermek is, mihielyt néhány téglat kezehez kaparíthat, azonnal dolmeneket, cromlecheteket s „hármaskövből készült alkotmányokat“ épít, úgy hogy eme feltűnő emlékek építés módját, a gyermek és vadember közt levő esodáló hasonlóság egy újabb tanujelenek tekinthetjük.

(Vége követik.)

A hétről.

○ Nagy szerencse az, ha van egy bűvös kör, a melybe a világi izgalomtól zaklatott ember elvonulhat s bizton bízható, hogy ott minden külső befolyás ellen nyugton lehet, mert onnan visszariaszt minden gonosz kísértő lelket a varázserő. Ilyen volt az ókorban a Vesztaszüzek társasága, ilyen a középkorban a zárdai magány, ilyen most — a hol annak mondható — a családi tüzhely, s ilyen az íróembernek az íróasztal. Ide vonul, ha gondolatainak akar élni egyedül. Ott a maga ura, s a képzelet kitarja előtte tündérbirodalmát, melynek ragyogó tömkelegében elfelejtheti a sötét jelent. Kéjeleg az elképzelt világban s átadja magát azoknak az eszményeknek, a melyek már annyi nagy lelket gyújtottak lángra. Ábrándképei között első az az idő, a mikor az egyik ember nem veheti el másiktól az életét, az az idő, a mikor egyik nemzet nem zudul a másikra tüzzel és vassal, hogy gyakran az igazságtalan ügy vívhassa ki a diadalt, hanem a hol minden kérdés az igazság törvényei szerint intéztetik el, békésen, vérontás és nyomorúság nélkül; az az idő, melyben az emberek évezredek óta ábrándoznak: az örök béke ideje. Szurony-erdő helyett olajág. Átadja magát teljesen az idő képzeletének, — akkor egyszerre bumm! megütik ablaka alatt a nagy dobót, melyet ember már el nem bír, külön tárgonzán lónak kell huzzni, s felival a vadász-kürt, obo, és beszombardo ablakrengető hangján a garnizon indulója, s a szegény költő egyszerre lepöttyan képzelete biborfelhől-ből a valóság sarába.

Ott masiroz az ablak alatt a haza ifjúságának színe-java, egyiket talán a mátká karjai közül, másikat a legáldottabb fegyver mellől, az eke szárjától, a harmadikat könyvei közül hittá be a parancs, a mely ellen nincsen appellálta. S ki tudja, beéri-e ez a parancs a tavaszianak nevezett hadgyakorlatokkal? Háttha?...
Három császár már évek óta szövetezik a béke fenntartására; a világot éppen most utazza be egy békeapostol; s a hírlapok tele vannak jere-miáddákkal, hogy a roppant állandó hadseregek az államokat tönkre teszik; gyülekeket tartanak az általános lefegyverkezés érdekében: s itt van egy maroknyi nép, sziklák között, melyek béke-időben is alig nyújtanak elegendő élelmet, s már közel egy éve e nép harezol, véres összeütközéseinek hírével tele minden távirdasodrony s egy nagy birodalom összes haderege, Európa összes hatalmasságainak békéltető közbenjárása nem elegendő, hogy vagy legyőzze az ellenállást, vagy lecsendesítse, hazatérésre bírja a fegyveres fölkelést. Az osztrák-magyar monarchia külügyminisztere kijelenti, hogy a meny-

nyire emberi számítás szerint ilyesmit előre megjósolni lehet, s egy évre biztosítottan reményli a békét. Azaz, hogy minket magyarokul egy esztendeig nem visznek a harcra — talán.

Eszünkbe jut e bécsi biztosításra a régi magyar mondás: „Sokat elvégeznék Bécsben, de hát elrontják az égben.“ Vajon nem járnak-e majd most meg úgy, hogy a mit elvégeztek Bécsben, azt elrontják Berlinben — vagy éppen Szent-Pétervárott? A diplomaták nyelve arra való, hogy gondolataikat elérjék vele. Ki merné szavaikat betűszerinti értelemben venni?

Ki merne ma (akár békét, akár háborút) előre jóvá mondani!

Irodalom és művészet.

— A „Budapesti Szemle“ május-juniusi száma a következő érdekes és tanúságos tartalommal jelent meg: 1. „Alhikmet a vén törpe“, beszély Kemény Zsigmondtól. 2. „Úti vázlatok“ (Athéntól Florenccig) Pulszky Ferencztől. 3. „Öt év Franciaország politikai történetéből.“ Neményi Ambrustól. 4. „Tizenhárom év az osztrák nemzeti bank történetéből.“ Fenyessy Adolftól. 5. „Hellwald műveltség-története“ Pauler Gyulától. Kötönyök: Az „Ilias“ból „Zeusz rászedése“ Bakasy Sándortól. 6. „A szerelem“ költemény Dömötör Jánostól. 7. „A francia forradalmi háborúk eredete és keletkezése“ dr. Marezali Henrikől. 8. „Kossuth levele Deak halálakor“ Gyulai Páltól. 9. „Értesítő“-ben D. J. a Salamon Ferencz „Kiseb történeti dolgozatai“-t, Pulszky Ágost a Beöthy Leó „Nemzetlét“-ét, dr. Császár Károly a Helmholz „Népszerű tudományos előadásai“-t s azon „Természettudományi értekezések“-et, melyek több híres tudóstól szintén a természettudományi társulat által lefordítva jelentek meg, p. t. a Szana Tamás „Két Kisfaludy“-ját, r. s. az Asbóth János „Irodalmi és politikai arcképei“-t. Greguss Ágost a Tissot „Voyage au pays des milliard“-ját, s Gy. E. az „Italia economica nel 1873“ című művet ismertetik és bírálják. — Kemény beszélyéről megemlítjük, hogy azt a kitűnő szerző még 1853-ban írta, de beszélyei gyűjteményébe nem vette fel s azért csak helyeseltük a szerkesztő, Gyulai Pál eljárását, hogy itt megismerteti az újabb olvasó közönséggel. Az „Ilias“-ból közölt mutatványra még vissza fogunk térni. Addig is ajánljuk e jeles folyóiratot a magyar közönség figyelmébe. Ára füzetenként 2 frt.

— „Irodalmunk története 1711—1772-ig“ című új ifj. Szinnyey Józsefétől megjelent az a munka, melynek előfizetési felhívását pár héttel ezelőtt ajánltuk olvasóink figyelmébe. A munka a bevezetésen kívül két részre oszik. Az első részben a szépirodalom, a másodikban a tudományos irodalom termékei vannak egész részletességgel s az eddig ismert irodalmi és könyvészeti adatok szerint csaknem kimerítőleg összegyűjtve, felsorolva s röviden jellemezve. Maga a szöveg, az egyes írások ismertető s az irodalmi irányokat jellemző fejtegetések egy kissé vázlatosak ugyan, de már maga az a rendkívüli szorgalom is dicséretére válik a fiatal szerzőnek, melylyel könyve adatait teljesen összegyűjteni igyekezett. Kiterjeszkedett a felöltet korszaknak másod-, sőt harmadrangú íróira is, s annyit minden esetre elért, hogy annak, ki utána e korszakot tanulmányozni akarja, meglehetősen teljes adattárt bocsát rendelkezésére, mert nem csak a magyar nyelvű, hanem a latin és német nyelvű, hazai irodalmi műveket is bevonata munkájá keretébe. Ohajtjuk, hogy e szorgalom és laudatlan buzgóság kísérje tovább is tanulmányában és történeti buvárlataiban a jól indult szerzőt, ki komoly munkával és lelkiismeretességgel lépett az irodalom terére, s oly készséggel tanúsít, hogy már ez első könyvét is bátran ajánlhatjuk az irodalomtörténet barátainak. Megemlítjük, hogy a főlött korszak bibliográfiáját is lehetőleg teljesen elkészítette s azt is közre fogja bocsátani. E vállalatot megkönyvebbít részére a magyar közönség, ha minél kelendőbbé lesz e most megjelent könyve, mely Aigner Lajosnál Budapestén kapható s ára 1 frt. 50 kr.

— „Erdélyi muzeum-egylet“ „Évkönyvei“-ből megjelent egy új füzet, Parádi Kálmán „Szövet-és fejlődéstani adatok a tömlő-beli örvényférgek köréből“ című munkával s három könyvanyu ábrával; ára 50 kr.

— „Evangeliumi Tanuság“ című új Freska Lajos limbachi eva ng. lelkész egyházi és iskolai havi folyóiratot indít meg júliustól kezdve, melynek terjedelme az előfizetők számától függ. A modern teológiával ellentétben, mint felhívásából látjuk, orthodoxy álláspontot kíván elfoglalni. Ára egész évre 3 frt, félvre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek június 15-ig a szerkesztőhöz Limbachra (Pozsonymegye u. p. Bazin) küldendők.

— Ráth Mór kiadásában megjelent: „A magyar kir. minisztérium rendeleteinek gyűjtőmánya“, 1875 évi folyam, négy pózfuzettel; ára 3 frt. „A magyar kir. igazságügyminisztérium rendeleteinek gyűjtőmánya“, 1875 évi folyam; ára 1 frt. „1876-ki országgyűlési törvénygyűjtemény“ II-ik füzet ára 80 kr. Külön füzetben a „Közadók kezeléséről“ és „A közegészségügy rendezéséről“ szóló törvények, ára egynek-egynek 40 kr.

— A nemzeti színházban e hó 16-án „Faust“ czimű szerepét, mint vendég, Lederer tenorista énekelte, ki külföldi német színházak énekesé, de magyar, s mikor Kiszingenben Kullmann rálőtt Bismarckra, sokat emlegettek név, mert Kullmann 6 foga el. Pár év előtt már szerepelt a nemzeti színházban,

* Ilias XXIII. 335—332. Szabó István magyar fordításból.

Margitszigeti gyógyfürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artzi forrás — porcellán-, márvány-, kád- és kőfürdők zuhanykésülékkel — nagyszerű kert — 300 teljes kényelemmel berendezett szoba — társalgási terem — kül- és belföldi lakók — naponta zene.

Kóralakok, melyek ellen a margitszigeti hévíz kedvező eredménnyel használtott:

Köszvény — az izületek, izmok, csontbántalmak, ideghüvely, idült csuza. A csuza, köszvény erőművi behatások, typhus után fellépő hűdés. — Zsábkák. — A csontbántalmak, csontszét, ízületi bajokat és külsértéseket követő elváltozások. — Fájdalmas hegek, merevség, hűdés. — Bőrbántalmak. — Vizeleti nehézségek. — Méh- és hüvelybántalmak.

A hévíz belsőleg eredménnyel használtott: idült gyomorhurutnál az alhasi pangásoknál.

A szigeten van gyógyszerár, rendelő orvos: **Dr. Ferzár.**

Bérleteknél egy a fürdő-, mint a menetek együttes váltásánál árelengés.

A szigeten lakók a fürdőhasználatnál és a meneteknél előnyben részesülnek.

A fővárossal órákint kétszer közlekedés.

A nyári idény május 15-én megnyitattik.

A lakások megrendelése: a szigeten a felügyelőségi irodában.

A margitszigeti felügyelőség.
utolsó posta: Ó-Buda.

1944-6

A sport- és utazó-idényre!

Férfi és női utazó bőröndöket, utitáskákat, tolette-berendezéssel plaid-roulono-
kat, valamint mindennemű finom bőr-díszmü-árakat legnagyobb és legszolidabb választék-
ban a legolcsóbbra szabott saját gyári árakon ajánl

Schön J., Budapest, Gizela-tér
(Haas féle palota.)

Egyszersmind valódi angol nyeregek, gyeplők és az összesen ide vágó szerszámok leg-
dusabb raktára található nálam; továbbá kocsizó-, vadász-, lovaglő-ostorok és pálcák stb.
Vidéki megrendeléseket a leggyorsabban teljesíték.

Fehérnemű raktár

Unger F. V. fiánál

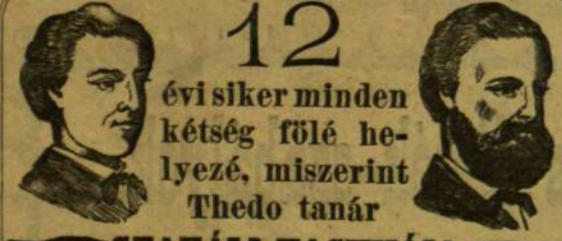
Budapest Deák Ferencz-utca 5-ik szám.

Alapított 1835-ben.

Különlegességek uri ingekből és női fehérneműkből.

Uri ingek: szép sima mell 1.50, 2.20, 2.70 daraja; szép redő-
zött mell 1.35, 1.70, 2.40, 3 frt dbja; szép farka mell 1.90, 2.20, 2.60
dbja; igen szép hímzett mell 2.20, 2.70, 3, 4, 4.60 dbja. Színas craton-
ingek két külön gallérral dbja 1.60, 2, 2.50 3 frt. Utazó oxford-ingek
két külön gallérral, dbja 2 frt 50 kr.

Árjegyzékek bérmentve. Megrendelések pontosan eszközöl-
tetnek. 1956

12

évi siker minden
kétség fölé he-
lyezé, miszerint
Thedo tanár
SZAKÁLL-HAGYMÁJA

A legjobb és leghíresebb szer, a szép szakállnövekedés előidézője.

Számítlanok a legnagyobb állású férfiak közül is, szép
szakállakat csupán ezen szernek köszönhetik.

Ezen szer a szakáll növekedését hihetetlen gyorsasággal elősegíti
ugy hogy 16 éves fiatal emberek is, a legrovidebb idő alatt teljes
és erős szakáll nyertek általa, a melyet a bizonyítványok szíri
bizonyítanak.

Mintán számos semmirevaló hamisítás ugyan-
azon név alatt áruba bocsátották, jó lesz arra ügyelni,
hogy minden csomag a feltalálónak itten lenyomott
pecsétjével legyen ellátva. Ára egy csomagnak 2 ft.
10 kr., postai küldéssel 10 krral több.

Schwarzbach, 1875. febr. 25.

Füzet József, gyógyszerész, urnak, Prágában.
Sives közönséget a szakáll-hagymájáról: az igen hat-
ásosnak bizonyult be, és én mindenkinek a legjobb ajánlatom.

Hirt Károly J., a k. építési vállalkozó.
Valódi minőségben kapható: Budapestben Török Józsa f
gyógyászernél, király-utca 4. sz. Pozsonyban: Piatyori Bó-
dog gyógyszerésznél, Mihálykapuánál.

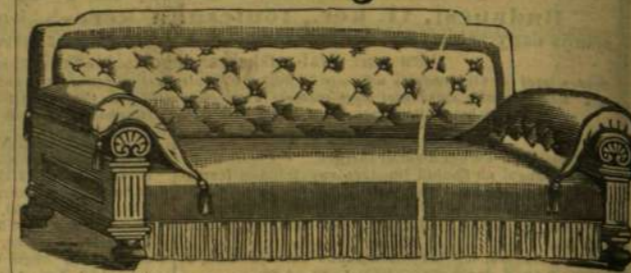
A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest,
egyetem-utca 4) megjelent és kapható

Szeniczey Gusztáv.

MAGYAR VÁLTÓELJÁRÁS.

Negyedik kiadás. Fűzve 2 frt 50 kr.

Bútor-ajánlat.

Kiköltözés folytán:

- 1 pár egytájú sifon-szekrény 40 frt.
- 1 kétajtú 50 frt.
- 1 asztal 20, 30, 40, 50 frt.
- 1 mosdószekrény 13, 15, 20 frt.
- 1 éjeli szekrény 5, 6, 8 frt.
- 1 kihúzható asztal 18, 24, 30, 40 frt.
- 1 szalon-asztal 15, 20, 25 frt.
- 1 szalon-garnitúra ripszéből 120 frt.
- 1 gobelinből 140 frt.
- 1 selyemből 160 frt.

Ajánljuk gazdag raktárunkat mint legelőnyösebb és biz-
tosított-képes bevásárlási forrást. — Vidékre szállítások pon-
tosan eszközöltetnek. 1940

Képes árjegyzékek díj-nélkül küldetnek.

BUTOR-BAZAR Budapest,
régí posta-utca.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest,
egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

BERZSENYI DANIEL munkái.

Újra átnézett kiadás a költő örökösai megbízásából

TOLDY FERENCZ

Két kötet. A költő hű arcképével.

Ára fűzve 1 frt 50 kr.

Egy kötetbe kötve, díszkötésben 3 frt.

BERZSENYI DÁNIEL versei.

A megrongált szöveget az eredeti kéziratok, és kiadá-
sokhoz egyengetve, kiadatlanokkal és életrajzzal bő-
vítvve, a költő örökösai megbízásából

kiadta

TOLDY FERENCZ.

A költő hű arcképével.

Ára fűzve 2 frt, díszkötésben 2 frt 80 kr.

Népszerű Ismeretek Könyve leányok számára.

Irta **SCHATTER GYULA.**

Az 5-ik német kiadás után fordította, s a hazai visz-
nyokhoz alkalm-zottan átdolgozta

Dr. TOLDY LÁSZLÓ.

Ezen, irodalmunkban mindenesetre hiáspó-
mert páratlan mű, 4 kötetből áll. (1. kötet. Földrajz, 247
lap. — II. kötet. Világtörténelem és hitorténelem, 269 lap. — III.
kötet. Természettudományok. Természettörténet. Embertan. Ter-
mészetrajz, 275 lap. IV. kötet. Számítan. Magyar nyelvian.
Magyar irodalomtörténet (a külföldi irodalom történetével) és
Műtörténelem, 312 lap.)

Ajánljuk e munkát a növekvő-intézetek, néiskolák és
különösen minden családnak. A tartalom bővege mutatja,
micsennyire a legfontosabb és nélkülözhetetlen tudományok, me-
lyek ismerete nélkül egy nő sem mondható műveltenek, e mű-
nyban befoglalhatunk. Ezen mű a német nyelvben 5 kiadást
ért, a magyar kiadás pedig mindenütt tekintettel a hazai vi-
szonyokra van kidolgozva, és szakértők ítélete szerint igen
jól. Oly mű ez, mely feltehetően, s az iskolából kikerülve le-
nyeknek is nagy szolgálatot teend, s azért ajánljuk azt min-
denkinek figyelmébe. Kinek a nevelés és tanítás szívében fűszük.
— Dacára a máig kiterjedésének (60 8-adról) le több
térképpel és számos rajzzal) ára 4 frt van fűzve, s egyes
kötetét is kaphatók 1 frtjával. A négy kötet egy e-
sős vászonkötésben 3 frt.

Ezer meg ezer bögy
Által mint
félmilliomhatalan
bőr-szépítőszert
elismertett a hivatalosan meg-
vizsgált ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

dr. Lajos-tól Párisban.

Ezen világhírű szépítő-
szert pillanat alatt a leg-
szébb, legújászetes ifjú
a csiszolt ideái elő, a bőrt
fehéríti, frissíti és finomítja
eltávolít legrovidebb idő-
alatt szőpöl, májfoltokat
orrvörösséget, s a bőr min-
den tisztáltságait, s a
rizsport, valamint minden
kondózszerrel fölsége-
tesz. 1366

BUDAPESTEN
Vértessai Sándor illusztrálta.

EPILEPSIE

(nehézkör) levél után gyó-
gyítatik dr. KILLISCH
kímélőleg orvos által neu-
stadban, Drezda mellett (Szász-
országban). Már 8000-nél
többet sikeresen gyógyke-
zelték. 1370

tanonc

Egy jó háztól való 14-15
éves fiú mint

fűszer és vegyeskereskedé-
sben kedvező feltételek
mellett felvétetik. Bővebb tu-
dósítást nálam levél után.

Donovitz Vilmos
1031 Kalocsán.

2 irtos részletekre valóságos igazi amerikai eredeti varro-gépek

SCHOTT testvéreknél, Budapestben, Hécsi-utca
Erszébetvár
sarkán.

Nyári mulattató cikkek.

Ezen kötetben, máris általános
használatra jött lényegesen köl-
tségszerűségi a kell-mellett
figyelemre ajánlandó, s szobi-
ban, de leginkább szabadban igen
kedvező alkalmatokat. Minien
egyes darab oszmos magával vi-
ható tokban van elhelyezve

1-6 sz.
50 font hordozható fűzött 2.70

2-ik szám 300 fontnak frt 4.85, 3-ik szám 1000 fontnak 8.85.

Uj vas feszítőkkel ellátott hűtőgép darabja 14 frt.

Horoghalászat kellekei.

Hálászó sítábotok, 2, 3, 4, 5-ös-ös hálászó sítábotok frt. 1.50,
3.30-ig, nagyobbak korrekcióval ellátva s b. 14-16 frt.

Zöldes-erdei halászó sítábotok 10, 15, 20 kr. 1.50-ig

Egyes angol halászó sítábotok száma 35 frt. Mesterekéges ro-
vok ok ok egyéb ezen m-lásúgú: tarosú cikkek.

Lepkefogó hálók 4 kr. Botanizáló szelencék 1.40-3.

Cybernetikai levei szerkesztésű cikkek. Víznyomó gépek frt. 1.2

Karikavető botok tucatja frt. 1.20 Karikák tucatja frt. 1.2

Naplódák 4-6 tucatdarabban gyermekek számára 9-30 forintig.

Horszoroszelet használható papír léggömbök (hajók)

1-6 sz. 45, 70 kr. frt. 1.20, 1.80, 1.85.

Torna-eszközök.

1. sz. Mészakötel csomakkal frt. 5.-

2. sz. Mészakötel frt. 4.40

3. sz. Trapéz frt. 5.60

4. sz. Mészakötel fagombbal frt. 7.50

5. sz. Mészakötel fagombbal frt. 7.50

6. sz. Kötél karikával párja frt. 7.85

Torna-golyók minden nagy-
ságban 1000 db 50 frt.

Rugany 100 db 3.50-5.-

Uj tökéletes torna-eszközlet magának részére szoba-
ban es. a szabadban használható frt. 14.50

Rugany-labdák és ballonok: ruganyláb-
lábúak frt. 2.35. Liguam saccum golyók
frt. 2.35. Rugany-labdák frt. 1.50-3.-

Kuglizó babuk frt. 2.35. Átérsekek frt. 1.50-3.-

Szines papír csomók díszes színes tárcsatermek és
kerék kiválasztással, darabja 20 krról 1 frtig.

KERTÉSZ ÉS EISERT Budapestben
Dorottya-utca 3. sz.

Irta-beli megrendések utánvétel mellett gyorsan eszközöltetnek.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre - 12 frt, fél évre - 6 *; Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre - 8 frt, fél évre - 4 *; Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre - 6 frt, fél évre - 3 *

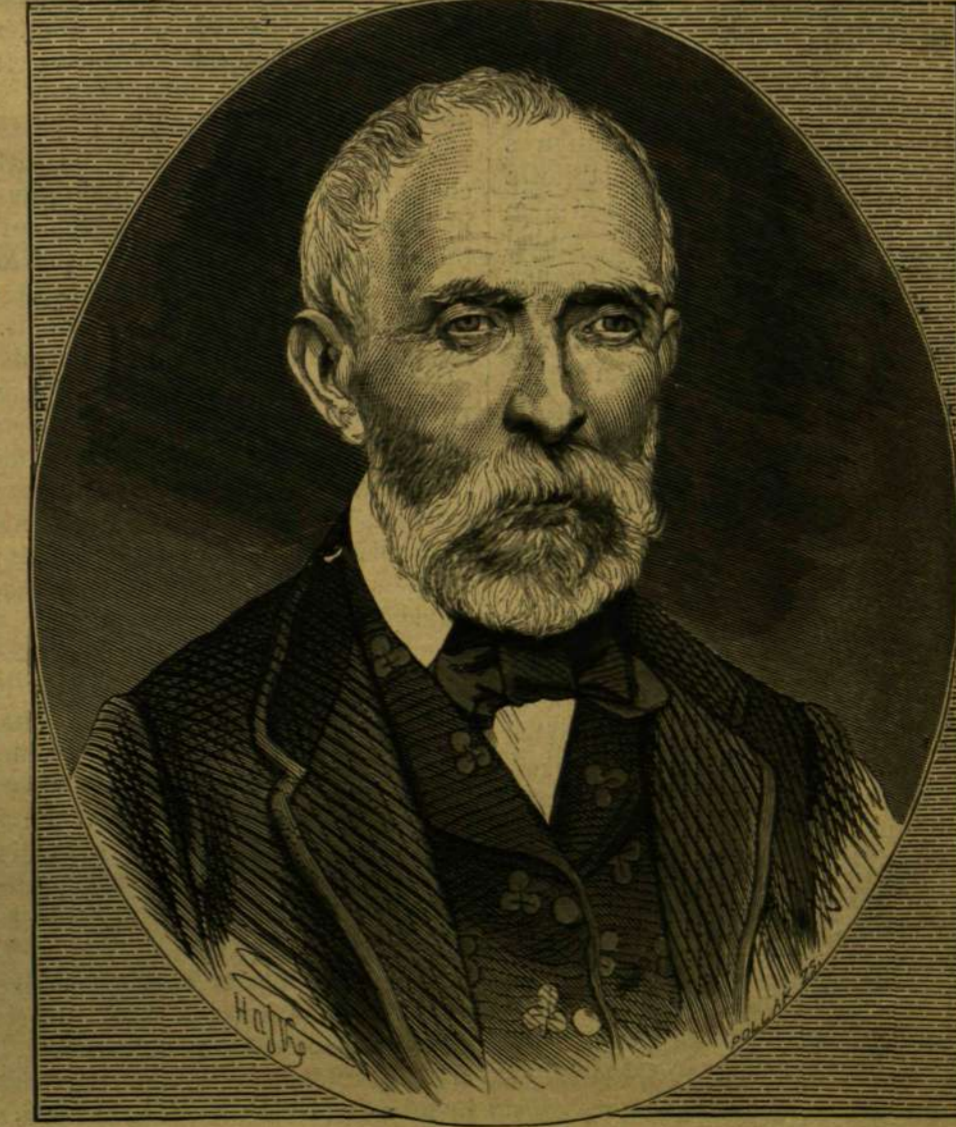
22. szám. — 1876. Budapest, május 28. XXIII. évfolyam.

SZILÁGYI FERENCZ.

(1797-1876.)

Csakhem hatvan éves kitaró munkásság a tudományos és irodalmi pályán: ime rövidbe vont életrajza azon férfunak, kit e hó 22-dikének reggelén kísértünk a budai temetőbe, s kinek arcképét ma mutatjuk be olvasóinknak. Mindvégig megtartott elvessége a léleknek, meleg érdeklődés a közügyek, a tudományos buvárlatok és a felmerülő eszmék s események iránt, zavartalan kedély a sors fordulatai között, nyájas emberszeretet a társaságban: ime Szilágyi Ferencz legkiválóbb jellemvonásai. Szenvedélyes buvárlás a történelmi téren, a történelmi pragmatika iránt kiváló érzékkel a részletek szövegei között, s a buzgó és csaknem kizárólagos protestáns árnyalattal, mint sajtáságos egyéni vonással az általános mellett: ime különös megkülönböztető jelei. Ez utóbbi árnyalat, mint veres fonál húzódik át egész életén s munkásságán.

Szilágyi Ferencz, a hasonnevű nagy-
hírű és tudományu kolozsvári tanár fia,
1797 ápril 14-én, nagypénteken született.
Atyja, az akkori rendszerhez képest közön-
ségés és hazai történelmet, zsidó, görög és
római nyelveket, irodalmakat és régisége-
ket egyesített tanszékén s a mellett kitűnő
ékekészítésével, mint egyházi és ünnepélyi
szónok ragyogott abban az időben, midőn
Erdély a magyar protestáns ékekészítés
Athenaeje vala. Ferencz alsóbb és felsőbb
iskoláit Kolozsvárra, atyja közvetlen veze-
tése s felügyezése alatt végezte, kitűnő
előmenetellel. Már mint tanuló, tanító is
volt egyszersmind, részint az iskola alsóbb
osztályaiiban, részint a gr. Kun és b. Bánffy
házaknál. Mint osztályvezető a költészeti
osztály tanítója volt, s e minőségében maga
is gyakorolta a költészetet. Iskolai pályája
utolsó évében 1817/8-ban lépett föl elő-
ször mint író, a nyilvánosság előtt is,
azon három énekkel, melyeket a refor-
máció háromszázados innepére (1817.
októberben) készített, melyek az 1818.
január 11-dikére halasztott innepen, a
nagy templomban elő is adattak, és atyjá-
nak ugyanakkor tartott hatalmas beszé-
dével ki is nyomattak, s hatalmek egyike,
a „Mindenható! Iborulva...” kezdetű, az
erdélyi reformátusok énekeskönyvének ma

SZILÁGYI FERENCZ.